

Pla de suport a
l'ESCOLARITZACIÓ
i PREVENCIÓ
de l'ABSENTISME
a Viladecans

VILADECANS
PER L'ÈXIT EDUCATIU

pla
d'absentisme

AJUNTAMENT DE VILADECANS

Generalitat de Catalunya
Departament
d'Ensenyament

ÍNDEX

- 1. INTRODUCCIÓ [3]**
- 2. MARC LEGAL [5]**
- 3. OBJECTIUS DEL PLA [14]**
- 4. ESTRUCTURES BÀSIQUES DE COORDINACIÓ DEL PLA D'ABSENTISME LOCAL [15]**
- 5. DEFINICIÓ I GRADACIÓ DE L'ABSENTISME [20]**
- 6. INTERVENCIÓ [23]**
  - 6.1. Esquema d'actuació en cas d'absentisme
  - 6.2. Circuit i pautes d'intervenció
- 7. AGENTS IMPLICATS. FUNCIONS I RESPONSABILITATS [25]**
- 8. PROTOCOL DE REINCORPORACIÓ D'ALUMNES AMB ABSENTISME GREU [30]**
- 9. REVISIÓ ANUAL DEL PROTOCOL D'ABSENTISME [31]**
- 10. CIRCUIT D'INTERVENCIÓ DELS CENTRES EDUCATIUS [32]**
- 11. GLOSSARI [34]**

L'escola esdevé un mitjà important per a la socialització dels infants i joves. Tant és així que la socialització és un dels objectius de l'educació formal. Durant el procés d'escolarització es fa l'aprenentatge del fet social, les normes, els valors i els comportaments que regulen la convivència i, a la vegada, permeten la individualització, l'autonomia i el desenvolupament d'una autoestima positiva.

L'absentisme és símptoma d'una realitat socioeducativa en què conflueixen una varietat de factors de tipus social, econòmic i familiar. La dimensió individual i escolar està condicionada per altres factors localitzats fora de l'escola, que es troben a l'entorn immediat de l'alumne/a –la família, el barri, el grup social al qual pertany– i, a més, condicionen el seu procés d'ensenyament i aprenentatge. L'absentisme es presenta, amb més o menys intensitat, a l'escola durant les etapes de l'educació infantil, primària i secundària obligatòria, i s'ha de prevenir, detectar i abordar perquè:

A- La nostra societat va prenent consciència de la gravetat i transcendència de l'absentisme escolar per la seva estreta relació amb el fracàs escolar.

B- Pot ser la manifestació d'un problema familiar, socioeconòmic o sociocultural i és un indicador de risc social i inadaptació escolar.

C- La no-assistència a l'escola té com a conseqüència un incorrecte procés de socialització, que pot generar conductes asocials i antisocials, autoexclusió, marginació i fracàs escolar.

El **dret a l'educació** és un dret reconegut per la Declaració dels Drets Universal dels Infants (1948). Els poders públics han de garantir el dret de tothom a l'educació, mitjançant una programació general de l'ensenyament amb la participació col·lectiva de tots els sectors afectats i la creació de centres educatius, i tenen la responsabilitat de vetllar perquè això es compleixi.

El Pacte Nacional per l'Educació, signat el març del 2006 per tots els agents de la societat catalana implicats en la millora de la qualitat de l'educació a Catalunya, recull que el Departament d'Ensenyament i els ajuntaments hauran d'impulsar, de manera concurrent, la coordinació de programes preventius del fracàs escolar, posant-hi tots els mitjans necessaris facilitadors de l'exercici del dret i el deure a l'escolarització.

Altrament, i recollint les indicacions del Pacte, la Llei d'Educació de Catalunya estableix la necessitat de **millorar l'èxit** escolar de l'ensenyament obligatori

i incrementar les taxes d'alumnat en els estudis postobligatoris, batxillerat i formació professional.

Els resultats acadèmics del nostre alumnat ens indiquen que estem davant d'un gran repte i que tots els professionals han de treballar per enfortir el nostre sistema educatiu i assegurar la cohesió social i la igualtat d'oportunitats. Per tant, abordar el fenomen de l'absentisme escolar és una prioritat política i educativa per millorar de forma integral l'escolarització i aconseguir una escola inclusiva.

Aquest pla parteix de la iniciativa dels membres de la Xarxa Local de Transició Escola-Treball de Viladecans, grup interdisciplinari de treball dels agents educatius de la ciutat, i de la necessitat detectada pels diferents agents educatius i socials respecte a poder trobar les estratègies i recursos per a la resolució de l'absentisme en els centres escolars del municipi. En ser l'absentisme un tema de responsabilitat compartida a nivell municipal, és voluntat dels departaments de Serveis Socials i d'Educació de l'Ajuntament de Viladecans i del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya treballar per a la integració d'actuacions i la coordinació de les persones que intervenen en la prevenció i tractament de l'absentisme, proporcionant pautes per a l'establiment de mecanismes de coordinació eficaços, tant per als centres educatius com per a la resta de serveis i professionals implicats. Es pretén crear un document marc que serveixi de base per garantir l'assistència en l'escolarització dels infants i joves de la nostra població.

El **Pla de suport a l'escolarització i prevenció de l'absentisme** de Viladecans no es pot dibuixar al marge del Projecte Educatiu de Ciutat (PEC), ans al contrari: n'ha de formar part. Ha d'aprofitar totes les iniciatives i totes les sinergies creades i ha de potenciar-les amb una acció de cooperació coordinada amb tots aquells àmbits destinats a la integració escolar i social del nostre alumnat i les seves famílies.

Així mateix, ha de participar en qualsevol iniciativa social (plans d'integració, plans comunitaris de la zona, etc.) que s'adreci als infants i als adolescents, i que tingui continuïtat i sintonia amb la tasca dels centres educatius.

El dret a l'educació és reconegut en tots els nivells legislatius i en els seus diferents àmbits: internacional, estatal, autonòmic i local.

A continuació es detalla el conjunt de normes que conformen el marc legal del dret a l'educació segons els seus àmbits territorials d'aplicació, incidint especialment en les responsabilitats administratives per preservar aquest dret, així com en les lleis de protecció de la infància.

La Declaració Universal dels Drets Humans, assemblea nacional NNUU del 1948, ja estableix que tota persona té dret a l'educació i que aquesta ha de ser gratuïta, almenys en tot el relatiu a la instrucció elemental i fonamental, constant l'obligatorietat en la instrucció elemental (art. 26.1).

Declaració Universal dels Drets de l'Infant: NNUU (20 de novembre del 1959): Principi número 7. L'infant té el dret de rebre educació, que serà gratuïta, almenys en la seva etapa elemental. Se li donarà una educació que n'afavoreixi la cultura general i li permeti, en condicions d'igualtat d'oportunitats, desenvolupar les seves aptituds en el seu judici individual i el seu sentit de la responsabilitat social i moral i esdevenir un membre útil a la societat.

En la Convenció dels drets dels infants, assemblea NNUU del 28 de novembre del 1989 (article 28): "L'infant té dret a l'educació i l'Estat té l'obligació de proporcionar educació primària obligatòria i gratuïta, de fer que l'ensenyament superior sigui accessible a tots i de vetllar perquè la disciplina escolar es fomenti en el respecte i la dignitat de l'infant".

El Parlament Europeu, en la seva Resolució A 3-0172/92, aprova la Carta Europea dels Drets del Nen, en la qual es recull el dret a l'educació com un dret fonamental de la infància.

CONSTITUCIÓ ESPANYOLA (1978):

Art. 10.2. S'assumeixen plenament els drets de l'home segons la Declaració Universal dels Drets Humans i altres tractats i acords internacionals ratificats per l'Estat Espanyol.

Art. 27.4. L'ensenyament bàsic és obligatori i gratuït.

Art. 27.5. Els poders públics garanteixen el dret de tothom a l'educació,

2.1. Àmbit Internacional

2.2. Àmbit Estatal

mitjançant una programació general de l'ensenyament amb la participació col·lectiva de tots els sectors afectats i la creació de centres educatius.

LLEI ORGÀNICA 8/1985, DE 3 DE JULIOL, REGULADORA DEL DRET DE L'EDUCACIÓ

Art. 1 del Títol preliminar. Tots els espanyols tenen dret a l'educació bàsica que permeti el desenvolupament de la seva pròpia personalitat i la realització d'una activitat útil a la societat. Aquesta educació serà obligatòria i gratuïta i, si escau, en la formació professional de 1r. Grau, així com en els altres nivells que la llei estableixi.

Art. 6.3. Els alumnes tenen reconeguts els següents drets bàsics:

- A- Rebre una formació integral que contribueixi al ple desenvolupament de la seva personalitat.
- B- Que es respecti la seva identitat, integritat i dignitat personals.
- C- Que la seva dedicació, esforç i rendiment siguin valorats i reconeguts amb objectivitat.
- D- Rebre orientació educativa i professional.
- E- Que es respecti la seva llibertat de consciència i les seves conviccions religioses i morals, d'acord amb la Constitució.
- F- Protecció contra tota agressió física i moral.
- G- Participar en el funcionament i en la vida del centre educatiu, de conformitat amb la disposició de les normes vigents.
- H- Rebre les ajudes i els suports precisos per compensar les carències i desavantatges de tipus personal, familiar, econòmic, social i cultural, especialment en el cas de presentar necessitats educatives especials, que impedeixin o dificultin l'accés i la permanència en el sistema educatiu.
- I- Protecció social, en l'àmbit educatiu, en els casos d'infortuni familiar o accident.

Art. 6.4. Són deures bàsics dels alumnes:

- A- Estudiar i esforçar-se per aconseguir el màxim desenvolupament segons les seves capacitats.
- B- Participar en les activitats formatives i, especialment, en les escolars i complementàries.
- C- Seguir les directrius del professorat.
- D- Assistir a classe amb puntualitat.
- E- Participar i col·laborar en la millora de la convivència escolar i en la consecució d'un adequat clima d'estudi en el centre, respectant el dret dels seus companys a l'educació i l'autoritat i orientacions del professorat.
- F- Respectar la llibertat de consciència, les conviccions religioses i morals,

- i la dignitat, integritat i intimitat de tots els membres de la comunitat educativa.
- G- Respectar les normes d'organització, convivència i disciplina del centre educatiu.
- H- Conservar i fer un bon ús de les instal·lacions del centre i materials didàctics.

LLEI ORGÀNICA 2/2006, DE 3 DE MAIG, D'EDUCACIÓ:

Títol preliminar, capítol II, art. 4. L'ensenyament bàsic

- 1- L'ensenyament bàsic al qual es refereix l'article 3.3 d'aquesta Llei és obligatori i gratuït per a totes les persones.

- 2- L'ensenyament bàsic comprèn deu anys d'escolaritat i es desenvolupa, de forma regular, entre els sis i els setze anys d'edat.

Títol I, capítol 3, art. 27. Programes de diversificació curricular

1. En la definició dels ensenyaments mínims de l'etapa s'inclouran les condicions bàsiques per establir les diversificacions dels currículums des del tercer curs d'educació secundària obligatòria, per a l'alumnat que ho requereixi amb l'oportuna avaluació. En aquest supòsit, els objectius de l'etapa s'assoliran amb una metodologia específica a través d'una organització de continguts, activitats pràctiques i, en el seu cas, de matèries, diferent a l'establerta amb caràcter general.

ESTATUT D'AUTONOMIA DE CATALUNYA: 2006

Capítol I. Drets i deures de l'àmbit civil i social

Art. 21. Drets i deures en l'àmbit de l'educació

21.1. Totes les persones tenen dret a una educació de qualitat i a accedir-hi en condicions d'igualtat. La Generalitat ha d'establir un model educatiu d'interès públic que garanteixi aquests drets.

Pacte nacional per l'educació: (març del 2006)

Àmbit IV. Coresponsabilitat dels ajuntaments amb l'educació

Programes preventius de fracàs escolar. El Departament d'Educació i els ajuntaments impulsaran, de manera concurrent, la coordinació general de programes relatius als deures de l'escolaritat obligatòria i la prevenció del fracàs escolar i al seu finançament. Els ajuntaments participen en la responsabilitat de fer complir l'escolaritat obligatòria, en l'elaboració de programes de prevenció

2.3. Àmbit Autonòmic

dels fracàs escolar i en la coordinació dels serveis necessaris per a aquesta prevenció, i coordinen totes aquestes activitats amb els centres.

El govern impulsarà millores educatives i proporcionarà nous recursos als centres públics de totes les etapes educatives que permetin incrementar la seva qualitat, evitin dèficits educatius més importants com el grau d'abandó escolar i el percentatge d'alumnat que no obté la titulació bàsica i, al mateix temps, permetin augmentar el nombre d'estudiants que cursen ensenyaments postobligatoris.

LLEI 12/2009, DE 10 DE JULIOL, D'EDUCACIÓ DE CATALUNYA:

Títol I. Dret a l'educació i sistema educatiu

Art. 3. Dret a una educació integral

Els alumnes tenen dret a rebre una educació integral, orientada cap al ple desenvolupament de la personalitat, amb respecte als principis democràtics de convivència i als drets i les llibertats fonamentals.

Art. 5. Els ensenyaments obligatoris i ensenyaments declarats gratuïts

- 1- Són ensenyaments obligatoris l'educació bàsica, que inclou l'educació primària i l'educació secundària obligatòria.
- 2- El segon cicle d'educació infantil i els ensenyaments obligatoris són gratuïts.

Títol III, capítol 5. La convivència

Art.36. Criteris d'aplicació de mesures correctores i sancions

1. L'aplicació de mesures correctores i sancions no pot privar els alumnes de l'exercici del dret a l'educació ni, en l'educació obligatòria, del dret a l'escolarització.

En cap cas es poden imposar mesures correctores ni sancions que atemptin contra la integritat física o la dignitat personal dels alumnes.

2. La imposició de mesures correctores i sancionadores ha de tenir en compte el nivell escolar en què es troben els alumnes afectats, llurs circumstàncies personals, familiars i socials i la proporcionalitat amb la conducta o l'acte que les motiva, i ha de tenir per finalitat contribuir al manteniment i la millora del procés educatiu dels alumnes.

En el cas de les conductes greument perjudicials per a la convivència, la imposició de les sancions s'ha d'ajustar al que disposa aquesta llei.

3. Les normes de desplegament d'aquesta llei han de regular els criteris per a la graduació de l'aplicació de les mesures correctores i les sancions, i el procediment i els òrgans competents per aplicar-les.

Títol V, capítol 2

Art. 59.4. Educació secundària obligatòria

L'ordenació de l'educació secundària obligatòria ha d'establir programes de diversificació curricular orientats a la consecució de la titulació. Aquests programes poden comprendre activitats regulars fora dels centres, en col·laboració amb les administracions locals, i s'han de desenvolupar amb les mesures de garantia que es determinin reglamentàriament.

LLEI 14/2010, DE 27 DE MAIG, DELS DRETS I LES OPORTUNITATS EN LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA:

Títol II, capítol V

Art. 48. Dret a l'educació

Els infants i els adolescents tenen el dret i l'obligació de rebre els ensenyaments obligatoris, i el dret de rebre els ensenyaments no obligatoris.

Art.52. No-escolarització, absentisme i abandó escolar

1. Als efectes del que estableix aquesta llei, s'entén per:

- a. No-escolarització: el fet que els progenitors, els titulars de la tutela o els guardadors d'un infant o adolescent en període d'escolarització obligatòria no gestionin la plaça escolar corresponent sense una causa que ho justifiqui.
- b. Absentisme: l'absència de classe sense presentar justificant o sense una justificació acceptable. S'han de determinar per reglament quins són els casos que constitueixen absentisme lleu, absentisme moderat o absentisme greu, i quines són les mesures que cal adoptar en cada cas.
- c. Abandó escolar: el cessament indefinit de l'assistència a la plaça escolar corresponent per l'infant o adolescent en període d'escolarització obligatòria.

2. Les administracions públiques han de fer especial atenció a detectar els casos de no-escolarització, absentisme i abandó escolar i han d'adoptar, de manera coordinada, les mesures necessàries per fer-ne front, mitjançant els protocols corresponents.

Títol III. De la prevenció general

Art. 80. Competències de les intervencions socials preventives.

Les competències de les intervencions socials preventives són les dels ens locals en què s'identifica la situació, sens perjudici que la major amplitud de la incidència de la situació exigeixi la coordinació amb altres administracions.

Títol V. De la protecció dels infants i els adolescents en situació de risc o des-empament

Capítol II. Les situacions de risc

Art. 102. Definició i concepte

1. Als efectes del que estableix aquesta llei, s'entén per situació de risc la situació en què el desenvolupament i el benestar de l'infant o l'adolescent es veuen limitats o perjudicats per qualsevol circumstància personal, social i familiar, sempre que, per a la protecció efectiva de l'infant o l'adolescent, no calgui la separació del nucli familiar.

2. Són situacions de risc:

A- La manca d'atenció física i psíquica de l'infant o l'adolescent per part dels progenitors, o els titulars de la tutela o la guarda, que comporti un perjudici lleu per a la salut física o emocional de l'infant o l'adolescent.

B- La dificultat greu per dispensar l'atenció física i psíquica adequada a l'infant o l'adolescent per part dels progenitors o dels titulars de la tutela o la guarda.

C- La utilització, pels progenitors o els titulars de la tutela o la guarda, del càstig físic o emocional sobre l'infant o l'adolescent que, sense constituir un episodi greu o un patró crònic de violència, en perjudiqui el desenvolupament.

D- Les mancances que, pel fet de no poder-les compensar adequadament en l'àmbit familiar, ni impulsar-les des d'aquest mateix àmbit per a llur tractament mitjançant els serveis i recursos normalitzats, puguin produir la marginació, la inadaptació o el desempament de l'infant o l'adolescent.

E- La manca d'escolarització en edat obligatòria, l'absentisme i l'abandó escolar.

F- El conflicte obert i crònic entre els progenitors, separats o no, quan aquests anteposen llurs necessitats a les de l'infant o l'adolescent.

G- La incapacitat o la impossibilitat dels progenitors, separats o no, quan aquests anteposen llurs necessitats a les de l'infant o l'adolescent.

H- Les pràctiques discriminatòries, pels progenitors o titulars de la tutela o la guarda, contra les nenes o les noies, que comportin un perjudici per a llur benestar i llur salut mental i física, incloent-hi el risc de patir l'ablació o la mutilació genital femenina i la violència exercida contra elles.

I- Qualsevol altra circumstància que, en cas que persisteixi, pugui evolucionar i derivar en el desemparament de l'infant o l'adolescent.

Art. 103. Intervenció dels serveis socials

1. Els serveis socials bàsics han de valorar l'existència d'una situació de risc i promoure, si escau, les mesures i els recursos d'atenció social i educativa que permetin disminuir o eliminar la situació de risc cercant la col·laboració dels progenitors o titulars de la tutela o la guarda.

2. Els serveis socials bàsics han de designar un/a professional de referència, per a cada cas, de l'infant o l'adolescent, a qui correspon avaluar-ne la situació i fer-ne el seguiment posterior.

3. Si el risc és greu i amb la intervenció dels serveis socials bàsics no s'aconsegueix disminuir o controlar la situació, els serveis esmentats han d'elevat l'informe amb la valoració de la situació de risc que persisteix en l'infant o l'adolescent, el resultat de la intervenció i la proposta de mesures que considerin oportunes als serveis socials especialitzats en infància i adolescència.

4. Els serveis socials especialitzats d'atenció als infants i als adolescents, atenent l'informe i les mesures d'atenció proposades, han de completar l'estudi i han d'elaborar un compromís socioeducatiu adreçat als progenitors o als titulars de la tutela i orientat a la superació del risc que envolta l'infant o l'adolescent. El compromís ha de contenir la descripció i l'acreditació de la situació de risc, la seva avaluació i la concreció de les mesures que s'aplicaran, des dels serveis socials bàsics o des d'altres serveis especialitzats, per a la superació de la situació perjudicial.

5. Abans de signar el compromís socioeducatiu amb els progenitors o, si escau, amb els titulars de la tutela o la guarda, cal haver escoltat l'adolescent i, en el seu cas, l'infant, si aquest té prou coneixement.

6. Si no s'obté la col·laboració dels progenitors, dels titulars de la tutela o la guarda, o si es neguen a participar en l'execució de les mesures acordades i això comporta un perill per al desenvolupament o benestar personal de l'infant o l'adolescent, o si en el transcurs de la intervenció es dona qualsevol altra situació de desemparament, els serveis especialitzats d'atenció als infants i als adolescents han d'elaborar l'informe proposta i elevar-lo al departament competent perquè inclogui el procediment de desemparament corresponent.

Títol VI, capítol I. Infraccions

Art. 157. Infraccions lleus

No procurar, els progenitors, el tutors o els guardadors d'un infant o adolescent en període d'escolarització obligatòria, que aquest assisteixi al centre escolar quan hi disposa de plaça i sense causa que ho justifiqui.

LLEIS DE PROTECCIÓ DEL MENOR

Codi penal. Llei 10/1995, de 23 de novembre

Art. 226. Serà castigat qui deixi d'acomplir els deures legals d'assistència inherents a la pàtria potestat, tutela, guarda o acolliment familiar o de prestar l'assistència necessària legalment establerta.

Codi civil

Art. 154. Els fills no emancipats estan sota la potestat dels seus progenitors. La pàtria potestat s'exercirà sempre en benefici dels fills, d'acord amb la seva personalitat, i comprèn els següents deures i facultats.

Art. 154.1. Vetllar per ells, tenir-los en la seva companyia, alimentar-los, educar-los i procurar-los una formació integral.

LLEI ORGÀNICA 1/1996, DE 15 DE GENER, DE PROTECCIÓ JURÍDICA DEL MENOR, DE MODIFICACIÓ PARCIAL DEL CODI CIVIL I DE LA LLEI D'ENJUDICIAMENT CIVIL

Títol I

Capítol III. Mesures i principis rectors de l'acció administrativa

Art. 10. Mesures per facilitar l'exercici dels drets

Art. 10.1. Els menors tenen dret a rebre de les Administracions públiques l'assistència adequada per a l'efectiu exercici dels seus drets i que es garanteixi el seu respecte.

Art. 11. Principis rectors de l'acció administrativa

Art.11.1. Les administracions públiques facilitaran als menors l'assistència adequada per a l'exercici dels seus drets.

Art.11.2. Seran principis rectors de l'actuació dels poders públics els següents:

A- La supremacia de l'interès del menor.

B- El manteniment del menor en el medi familiar d'origen, a excepció d'aquells casos en què no convingui al menor.

C- La seva integració familiar i social.

D- La prevenció de totes aquelles situacions que puguin perjudicar al seu desenvolupament personal.

E- Sensibilitzar a la població davant de situacions d'indefensió del menor.

Títol II, capítol I.

Art.13. Obligacions dels ciutadans i deure de reserva

Art. 13.2. Qualsevol persona o autoritat que tingui coneixement que un menor no està escolaritzat o no assisteix al centre escolar de forma habitual i sense justificació, durant el període obligatori, haurà de posar-ho en coneixement de les autoritats públiques competents, que adoptaran les mesures necessàries per a la seva escolarització.

LLEI ORGÀNICA 5/2000, DE 12 DE GENER, REGULADORA DE LA RESPONSABILITAT PENAL DELS MENORS

Art. 6. De la intervenció del Ministeri Fiscal

Correspon al Ministeri Fiscal la defensa dels drets que reconeixen les lleis als menors, així com la vigilància de les actuacions que s'hagin d'efectuar per al seu interès i la preservació de les garanties del procediment per al qual dirigirà personalment la investigació dels fets, i ordenarà que la policia judicial practiqui les actuacions necessàries per a la comprovació dels fets esmentats i de la participació dels menors en els mateixos, impulsant el procediment.

LLEI 18/2003, DE 4 DE JULIOL, DE SUPORT A LES FAMÍLIES (DOGC 3926 - 16-7-2003)

Art. 32. La família en l'àmbit de l'escola

Art. 32.3. Les administracions públiques catalanes, en l'àmbit de llurs competències, han d'adoptar mesures per a:

A- Prevenir i tractar l'absentisme i el fracàs escolar. A aquests efectes, el Govern, conjuntament amb l'Administració local, ha d'establir plans contra l'absentisme escolar i a favor de la integració i la convivència escolar, amb la implicació dels centres docents.

B- Fomentar la realització d'activitats extraescolars a les mateixes instal·lacions dels centres escolars.

C- Garantir que, als centres docents, s'informi i eduqui sobre temes de salut, sobre la sexualitat dels adolescents i sobre les substàncies i els hàbits que poden generar addicció.

Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei Municipal i de règim local a Catalunya (DOGC 3887-20-5-2003)

Art. 66. Competències municipals.

Art. 66.3. El municipi té competències pròpies en les matèries següents:

o) La participació en la programació de l'ensenyament i la cooperació amb l'administració educativa en la creació, la construcció i el manteniment dels centres docents públics; la intervenció en els òrgans de gestió dels centres docents i la participació en la vigilància del compliment de l'escolaritat obligatòria.

2.4. **Àmbit Local**

3.1. Objectius generals

L'objectiu general del Pla és garantir la total escolarització de tots els infants i joves d'entre 3 i 16 anys, posant a l'abast les estratègies i els recursos necessaris per prevenir, reduir i posar fi a les situacions d'absentisme escolar.

3.2. Objectius específics

- 1 • Detectar i identificar els/les nens/es, nois/ies que tenen dificultats per seguir un procés d'escolarització normalitzat.
- 2 • Identificar els factors i causes pels quals els/les nens/es, nois/ies no assisteixen amb regularitat a l'escola/ institut.
- 3 • Aportar uns instruments homogenis de mesura i de recollida de dades de manera que permetin una anàlisi comuna de les dades dels diferents centres educatius.
- 4 • Quantificar i obtenir dades sistematitzades en l'àmbit de la població que permetin fer una anàlisi de l'abast de l'absentisme escolar a Viladecans.
- 5 • Dissenyar un pla de treball conjunt per a tots els professionals que hi intervenen. Coordinar les intervencions i els sistemes de treball dels diferents agents i professionals i optimitzar els recursos existents.
- 6 • Dissenyar i posar en funcionament estratègies i recursos per a l'atenció als infants i joves absentistes que permetin el seu retorn positiu a l'escola i/o institut.
- 7 • Conscienciar a les famílies sobre la importància que té que els seus fills/lles assisteixin a classe i explicar les conseqüències que se'n deriven de no fer-ho.
- 8 • Motivar als alumnes per anar enriquint el seu futur professional.
- 9 • Transmetre valors com la responsabilitat i la confiança.
- 10 • Mostrar l'assistència a classe no només com una obligació que s'ha de complir, sinó com un dret al qual no es pot renunciar o deixar d'exercir.

Per aconseguir el compliment d'aquests objectius i garantir la coordinació de les actuacions, s'establiran les següents estructures de coordinació en funció de l'àmbit d'actuació:

COMISSIÓ D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT del centre escolar (el tractament de l'absentisme en el centre educatiu, primer nivell de la intervenció).

COMISSIÓ SOCIAL DEL CENTRE ESCOLAR

COMISSIÓ D'ABSENTISME DE PRIMÀRIA

COMISSIÓ D'ABSENTISME DE SECUNDÀRIA

COMISSIÓ TÈCNICA D'ABSENTISME ESCOLAR

COMISSIÓ LOCAL D'ABSENTISME

Aquestes estructures hauran de dimensionar la situació de l'absentisme escolar en el seu àmbit d'actuació, analitzar les dades, identificar les necessitats i fer propostes de millora. Igualment, les actuacions hauran d'estar coordinades en tots els nivells i les comissions donaran suport als centres per aconseguir que els objectius del Pla s'implementin correctament i que els recursos s'organitzin de forma coherent.

La comissió d'atenció a la diversitat és un òrgan per planificar, promoure i fer el seguiment d'actuacions que es duguin a terme per atendre la diversitat de necessitats educatives de l'alumnat. És útil constituir en cada centre la comissió d'atenció a la diversitat, presidida pel director o la directora o un altre membre de l'equip directiu.

**La comissió
local
a la diversitat**

Llevat que el centre n'aprovi una altra composició equivalent, a la comissió d'atenció a la diversitat convé que hi siguin: el director o la directora o un altre membre de l'equip directiu, un docent de l'especialitat d'orientació educativa i/o mestre d'educació especial, els/les coordinadors/ores de cicle, etapa, el/la coordinador/a de llengua, interculturalitat i cohesió social del centre, els caps de departament/coordinadors de cicle o altre professorat que el centre consideri convenient, els professionals de la USEE, si escau, el/la professional de l'Equip d'Assessorament Psicopedagògic (EAP) que intervé en el centre.

Funcions de la comissió d'atenció a la diversitat:

- Concretar criteris i prioritats per a l'atenció a la diversitat de l'alumnat.
- Organitzar, ajustar i fer el seguiment dels recursos de què disposa el centre i de les mesures adoptades.
- Fer el seguiment de l'evolució de l'alumnat amb necessitats educatives especials i específiques.
- Fer la proposta, si escau, dels plans individualitzats i les altres funcions que, en aquest àmbit, li atribueixi el centre.

La comissió social

La comissió social és un òrgan de coordinació i treball que pretén assegurar la prevenció, l'atenció i/o el tractament d'infants i adolescents en risc, amb l'objectiu de coordinar les tasques que fan els serveis implicats, així com acordar llur intervenció en cada centre educatiu. Es concreta en forma de reunions periòdiques integrades per un representant de cada una de les institucions implicades: escola/institut, Serveis Socials i EAP. En aquest espai s'analitza el conjunt de les problemàtiques socioeducatives detectades en l'alumne a l'escola o institut, per determinar la intervenció a realitzar amb ell i/o la seva família segons les competències de cada institució. La metodologia consisteix bàsicament en l'exposició de la situació de l'alumne per intentar trobar conjuntament mecanismes amb l'objectiu de consensuar el Pla d'Acció, d'acord amb els recursos accessibles de les diferents institucions que hi participen.

Funcions de la comissió social:

- Establir la concreció de criteris i prioritats per a l'atenció a la diversitat de l'alumne
- Planificar l'organització, ajust i seguiment dels recursos de què disposa el centre i de les mesures adoptades
- Realitzar el seguiment de l'evolució de l'alumnat amb necessitats educatives especials i específiques i la proposta, si escau, dels plans individualitzats

---

La comissió absentisme de primària

La comissió d'absentisme de primària és un òrgan de coordinació i treball que pretén trobar solucions per prevenir i disminuir l'absentisme escolar als centres educatius de primària de la ciutat. L'objectiu principal és treballar en xarxa amb els centres educatius per coordinar les tasques i acordar les mesures per pal·liar l'absentisme de forma conjunta. Es concreta en reunions trimestrals, en què participaran:

- Un representant de cada escola pública
- Un representant de cada escola concertada
- Un representant de l'EAP
- Una tècnica del Departament d'Educació de l'Ajuntament
- Una tècnica del Departament de Serveis Socials de l'Ajuntament
- La tècnica d'absentisme de l'Ajuntament

Funcions:

- Disminuir l'absentisme que els centres educatius d'aquest municipi presenten
- Fomentar el treball en xarxa de tots aquells professionals que vetllen per l'escolarització dels joves i dissenyar un pla de treball conjunt amb l'objectiu de fomentar els recursos ja existents
- Treballar l'absentisme present als centres educatius de primària
- Exposar els resultats d'absentisme en l'àmbit municipal
- Analitzar, dimensionar i fer seguiment de les dades d'absentisme de primària de la ciutat
- Unificar criteris a l'hora d'establir accions i recursos necessaris per treballar l'absentisme
- Acordar les actuacions que es realitzen en els centres educatius del territori
- Posar en comú els casos per trobar solucions consensuades als problemes que poden presentar els alumnes
- Dissenyar estratègies pels infants i joves absentistes per tal que permetin una acollida positiva a l'escola
- Recollir i canalitzar les necessitats i les propostes de millora que arribin a la comissió des dels centres del territori
- Establir propostes de millora sobre l'absentisme escolar local
- Elaborar les dades generals d'absentisme de primària per a la memòria final

La comissió d'absentisme de secundària és un òrgan de coordinació i treball que pretén trobar solucions per prevenir i disminuir l'absentisme escolar als centres educatius de secundària de la ciutat. L'objectiu principal és treballar en xarxa amb els centres educatius per coordinar les tasques i acordar les mesures per pal·liar l'absentisme de forma conjunta. Es concreta en reunions trimestrals, en què participaran:

- Un representant de cada escola pública
- Un representant de cada escola concertada
- Un representant de l'EAP
- Una tècnica del Departament d'Educació de l'Ajuntament

La comissió absentisme de secundària

- Una tècnica del Departament de Serveis Socials de l'Ajuntament
- La tècnica d'absentisme de l'Ajuntament

Funcions:

- Disminuir l'absentisme que els centres educatius d'aquest municipi presenten
- Fomentar el treball en xarxa de tots aquells professionals que vetllen per l'escolarització dels joves i dissenyar un pla de treball conjunt amb l'objectiu de fomentar els recursos ja existents
- Treballar l'absentisme present als centres educatius de secundària
- Exposar els resultats d'absentisme en l'àmbit municipal
- Analitzar, dimensionar i fer seguiment de les dades d'absentisme de secundària de la ciutat
- Unificar criteris a l'hora d'establir accions i recursos necessaris per treballar l'absentisme
- Acordar les actuacions que es realitzen en els centres educatius del territori
- Posar en comú els casos per trobar solucions consensuades als problemes que poden presentar els alumnes
- Dissenyar estratègies pels infants i joves absentistes per tal que permetin una acollida positiva a l'Institut.
- Recollir i canalitzar les necessitats i les propostes de millora que arribin a la comissió des dels centres del territori
- Establir propostes de millora sobre l'absentisme escolar local
- Elaborar les dades generals d'absentisme de secundària per a la memòria final

La Comissió Tècnica d'absentisme Escolar

La Comissió Tècnica d'absentisme Escolar és un òrgan de coordinació i treball per al tractament de l'absentisme escolar a la ciutat, en què participaran:

- Un/a representant de primària de les escoles públiques
- Un/a representant de secundària de centres públics
- Un representant de les escoles concertades
- Un representant de la Policia Local
- Un representant dels Mossos d'Esquadra
- Un educador social del Departament de Serveis Socials de l'Ajuntament
- Una tècnica del Departament d'Educació de l'Ajuntament
- Una tècnica del Departament de Serveis Socials de l'Ajuntament
- El/la tècnic/a del projecte de prevenció de l'absentisme
- Un representant dels Serveis Educatius
- Puntualment, altres professionals, si la comissió així ho considera

La comissió tècnica d'absentisme escolar ha de donar suport als centres en el desenvolupament dels plans de tractament de l'absentisme escolar i dels seus objectius. Es realitzarà un mínim de 2 reunions anuals.

Funcions de la comissió tècnica d'absentisme escolar:

- Sensibilitzar i dinamitzar tots els agents del territori en la importància de l'èxit escolar com a factor de cohesió social
- Recollir i canalitzar les necessitats i les propostes de millora que arribin a la comissió des dels centres del territori
- Consensuar les actuacions que es realitzin en els centres educatius del territori
- Informar als òrgans i les institucions competents quan així s'acordi
- Analitzar, dimensionar i fer seguiment de les dades d'absentisme de primària i secundària de la ciutat
- Establir propostes de millora sobre l'absentisme escolar local
- Elaborar les dades generals per a la memòria anual

La comissió local d'absentisme és un òrgan institucional que ha de treballar per trobar solucions als casos d'absentisme particulars derivats a aquesta comissió, una vegada hagin passat per les diferents actuacions del protocol i aquestes no hagin funcionat. L'objectiu d'aquest òrgan és concretar amb la família una carta de compromís perquè els infants i/o joves absentistes tinguin un retorn positiu a l'escola i/o institut, en què participaran:

- La cap de Serveis Socials o la persona en qui delegui
- La cap d'Educació o la persona en qui delegui
- L'/la inspector/a del Departament d'Ensenyament
- El/la director/a del centre educatiu referent de l'alumne que es tracta
- Un representant de la Policia Local

La comissió local d'absentisme

Funcions:

- Sensibilitzar a la família en la importància del procés d'aprenentatge del seu fill
- Trobar solucions als problemes que la família presenta com a causa de l'absentisme
- Establir els acords de col·laboració amb el compromís de les famílies
- Donar suport a la família per poder fer un retorn positiu de l'alumne al sistema educatiu
- Acompanyar el retorn de l'alumne al centre educatiu
- Donar suport al centre escolar per treballar l'absentisme greu
- Informar a la família que si no hi ha reconducció de l'absentisme, el cas es passarà a Fiscalia de Menors

5.1. Definició

Tots els centres educatius han de realitzar un control diari de l'assistència a classe de l'alumnat, amb l'objectiu de detectar l'absentisme escolar.

L'absentisme pròpiament dit és l'absència reiterada i no justificada del centre educatiu per part de l'alumne/a en edat d'escolarització obligatòria, tot i que hi ha altres realitats que sovint s'inclouen dins aquest terme, com l'abandó, la no-escolarització o la desescolarització.

L'absentisme escolar també inclou la segona etapa d'educació infantil, de 3 a 6 anys. Tot i que no sigui una etapa obligatòria, es creu convenient fer una tasca de prevenció des de l'inici de l'escolaritat a P3.

El present pla distingeix també entre l'alumnat matriculat i l'alumnat en edat d'escolaritat obligatòria que no està matriculat (no escolaritzat).

Pel que fa a l'alumnat no escolaritzat, distingim entre no escolaritzats pròpiament dits (especialment en les primeres edats, menors nouvinguts, famílies itinerants d'origen immigrant, etc.) i desescolaritzats (pèrdues efectives d'alumnat en el trànsit de primària a secundària o que s'ha perdut per altres motius), incloent els casos d'abandonament escolar prematur (ruptura definitiva amb l'escolaritat o absentisme del 100 %).

5.2. Gradació

Per tenir una mateixa nomenclatura de definició dels diferents casos d'absentisme, hem establert que aquests estaran definits de la següent manera:

Retard

Retards en primària, a primera hora del matí i de la tarda, a partir del 20 % (8 retards mensuals) sense justificar - Derivació al Projecte de prevenció de l'absentisme.

Retards en secundària, a primera hora del matí, a partir del 20 % (4 retards mensuals) sense justificar - Derivació al Projecte de prevenció de l'absentisme.

Absències superiors al 5 %

Absentisme superior al 5 % de faltes d'assistència (a partir de 5 hores lectives mensuals en primària, a partir de 6 hores lectives mensuals en secundària) no justificades. -Derivació al Projecte de prevenció de l'absentisme a partir del 10 % de faltes mensuals sense justificar.

Absències superiors al 25 %

Absentisme superior al 25 % de faltes d'assistència (a partir de 25 hores lectives mensuals en primària, a partir de 30 hores lectives mensuals en secundària) justificades i no justificades - Derivació als Serveis Socials Bàsic

Alumnes amb 100 % de faltes d'assistència

En el cas d'alumnat amb el 100 % de faltes d'assistència, justificades i sense justificar, es considera abandó prematur de l'escolaritat, hi ha derivació a la Comissió Local d'Absentisme Escolar - Derivació als Serveis Socials Bàsics

RETARD	ABSÈNCIES SUPERIORS AL 5 %	ABSÈNCIES SUPERIORS AL 25 %	100 % FALTES D'ASSISTÈNCIA
Retards sense justificar, a primera hora del matí i de la tarda, en primària. Retards sense justificar, a primera hora del matí, a secundària.	Superiors al 5 % de faltes no justificades	Superiors al 25 % de faltes justificades i no justificades	Alumnes amb 100 % de faltes d'assistència
A partir del 20 % (8 retards mensuals a primària, 4 retards mensuals a secundària)	Més de 5 hores lectives a primària, més de 6 hores lectives a secundària mensuals	Més de 25 hores lectives a primària, més de 30 hores lectives a secundària, mensuals	Abandó de l'escolaritat prematur hi ha derivació a la Comissió Local d'Absentisme Escolar
Projecte de prevenció de l'absentisme	Projecte de prevenció de l'absentisme (a partir del 10 % de faltes mensuals sense justificar)	Serveis Socials Bàsics (SSB)	

Absentisme intermitent

Es produeix a temporades (incloent les absències per vacances fora de temporada, especialment famílies d'origen immigrant) o en franges horàries determinades (impuntualitat a primera hora del matí o de la tarda...). Les absències intermitents per motius de salut sense justificant mèdic també s'inclouran en aquest grau.

Alumnat il·localitzable

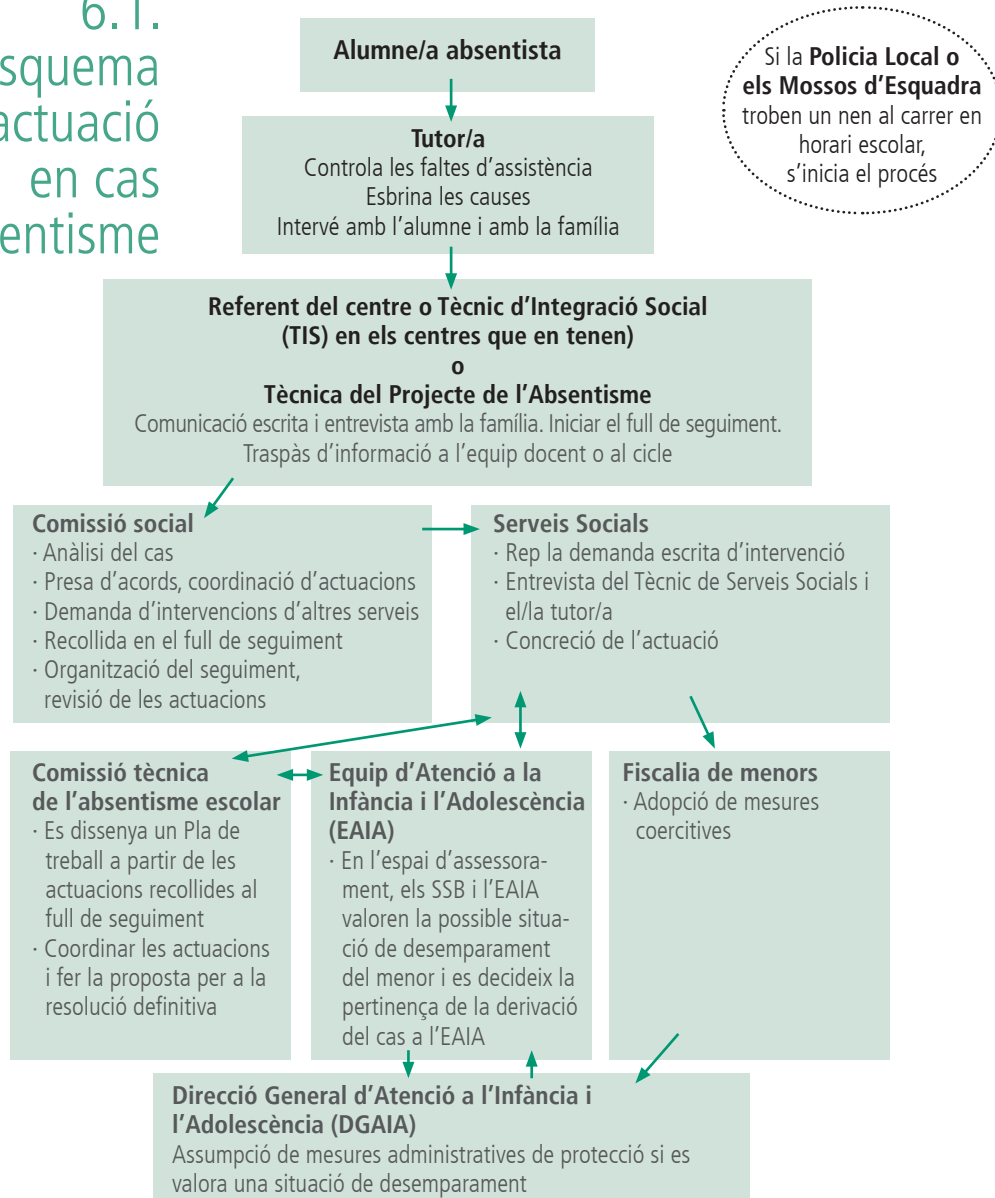
No és possible contactar amb la família ni conèixer la situació actual de l'alumne/a (possible canvi de població, de país...). Podria tractar-se de casos de desescolarització.

Als efectes del present Pla de suport a l'escolarització i prevenció de l'absentisme, les tipologies anteriors s'han d'agrupar en dues grans categories:

1. L'alumnat matriculat en un centre educatiu que acumula un nombre de faltes inferior al 25 % de les sessions lectives mensuals (absentisme intermitent, puntual i moderat). En aquestes situacions, l'acció preventiva és fonamental, ja que el centre educatiu ha d'anticipar mesures per evitar un augment de les faltes, incidint en les causes que provoquen l'absentisme.
2. L'alumnat que acumula un nombre de faltes igual o superior al 25 % de les sessions lectives mensuals (absentisme regular i crònic), que considerarem absentisme efectiu. Aquestes situacions requereixen una intervenció molt més acotada entre el centre educatiu i els agents externs (serveis socials, cossos policials, etc.).

6.1. Esquema d'actuació en cas d'absentisme

El circuit s'inicia amb el seguiment que el/la tutor/a fa del control de faltes d'assistència. Lliurar a la persona referent del centre el llistat de faltes d'assistència, indicant de quin tipus d'absentisme es tracta. Es posa en contacte amb la família, i té cura que la família conegui les faltes d'assistència del fill o la filla. Fa entrevistes amb les famílies. Si el cas no es resol, es passa al Referent de Centre.

6.2. Circuit i pautes d'intervenció

El segon nivell d'intervenció correspon al **Referent de Centre**, responsable de l'articulació i coordinació de les diferents intervencions que es realitzin en aquests casos d'absentisme. Recull la informació facilitada pels tutors sobre els casos d'absentisme no resolts i que caldrà passar a la Comissió social. És el nexa d'unió entre el tutor, la Comissió social i la família. Aquesta informació haurà de ser recollida al full de seguiment (veure annex) que obrirà expedient de l'alumne i on s'haurà de recollir qualsevol de les intervencions dels diferents professionals que intervinguin en el cas de l'alumne.

La **Comissió social** rep mensualment informació dels casos d'absentisme que no s'han resolt després de la intervenció del tutor i del Referent de Centre. Té la responsabilitat d'analitzar cada cas, assignar els professionals que han d'intervenir, planificar la intervenció inicial, decidir les derivacions externes necessàries, fer el seguiment de les intervencions i prendre decisions respecte a l'evolució dels casos.

Serveis Socials Bàsics (SBB): treballa conjuntament amb els recursos externs (personal dels serveis educatius, mediadors culturals, Policia Local, Mossos d'Esquadra...). Informa a la Comissió social de les actuacions. En el cas que es detectin situacions de risc en el menor a més de l'absentisme, és procedirà a la derivació a l'EAIA.

Els casos que no es resolen han de ser comunicats a la **Comissió tècnica d'absentisme escolar** perquè dissenyi un pla de treball a partir de les actuacions recollides al full de seguiment, coordinar-les i fer la proposta per a la resolució definitiva. Les decisions que es prenguin a aquest nivell han de ser retornades a la Comissió social dels centres educatius i al referent dels Serveis Socials Bàsics del cas.

Els casos que es considerin d'alt risc social (situació per la qual el menor es troba en un ambient sociofamiliar que incideix negativament sobre el seu desenvolupament integral i es caracteritza per una especial gravetat en l'evolució de l'alumne: desemparament, maltractaments...) es podrà donar trasllat a l'**Equip d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (EAIA), o a la Fiscalia de Menors** perquè adoptin les mesures pertinents.

En el cas que la Policia Local i/o Mossos d'Esquadra trobin al carrer un alumne en edat d'escolarització obligatòria, hauran de posar-se en contacte amb el centre escolar per saber la situació d'aquell alumne i notificar-ho a la família. Després hauran de fer un informe de la intervenció al Departament d'Educació de l'Ajuntament de Viladecans.

- 1- Centres educatius del municipi
- 2- Equips d'Atenció Psicopegagògica
- 3- Serveis Socials Bàsics
- 4- Departament d'Educació
- 5- Policia Local
- 6- Mossos d'Esquadra
- 7- Famílies
- 8- Inspecció d'Educació
- 9- EAIA

7.1. Agents implicats

1- CENTRES EDUCATIUS

- El control de l'assistència dels alumnes correspon al centre escolar, que és el que l'estableix en les seves normes d'organització i funcionament, atenent el que diu aquest protocol municipal d'absentisme i altres normes vigents.
- Recull de faltes d'assistència: en el cas d'infantil i primària, matins i tardes. En el cas de secundària es faria en les llistes per grups i per hores.
- Realitzar el seguiment individual dels alumnes amb risc d'abandonament a la Comissió social.
- Esbrinar amb la família i l'alumne les causes i determinar el tipus i les causes d'absentisme i la possible derivació a la referent del projecte de prevenció d'absentisme (TIS i/o Tècnica del Projecte de Prevenció de l'absentisme).
- Facilitar el retorn de l'alumne absentista a l'escola mitjançant un Pla d'acollida individual.
- Garantir l'organització i el funcionament de la Comissió social.
- Facilitar la fitxa de derivació als Serveis Socials Bàsics d'acord amb el procediment establert.
- Conèixer tot el procés i les intervencions que es fan amb l'alumne i la família.
- Tenir informats i fer les comunicacions prescriptives a Serveis Territorials.

Tècnic d'Integració Social (TIS)

Els integradors socials han de coordinar les seves actuacions amb els altres professionals que intervenen en l'atenció a aquests alumnes. Cada centre ha de definir els marcs per a aquesta coordinació i les pautes d'intervenció amb el/la tutor/a de l'alumne/a, d'acord amb el que estableixin les normes d'organització i funcionament del centre i aquest protocol d'absentisme.

2- EQUIPS D'ATENCIÓ PSICOPEGAGÒGICA (EAP)

- Fan la valoració psicopedagògica de l'alumnat i col·laboren en l'orientació a les famílies.
- Analitzen els factors que determinen l'absentisme en el centre i promouen, conjuntament amb el centre, recursos que facilitin l'assistència.

7.2. Funcions i responsabilitat

- Aportar criteris que facilitin l'organització del currículum en relació als suports i ajuts necessaris per compensar els dèficits en l'escolarització.
- Proposa estratègies que facilitin l'apropament de les famílies cap al centre escolar.
- Formar part de la Comissió social del centre.
- Participar en l'elaboració i el seguiment del Protocol d'incorporació de l'alumne a través de la Comissió social.

3- SERVEIS SOCIALS BÀSICS

- Formar part de les comissions socials dels centres educatius de la població.
- Recollir les demandes realitzades pels centres (fitxes de derivació).
- Analitzar i valorar els factors de risc presents en la família, l'alumne i l'entorn social que propicien l'absentisme.
- Demanar col·laboració a altres professionals de serveis socials que ajudin a implementar el pla de treball individualitzat acordat (p.ex., mediadors interculturals, treballadores familiars, etc.).
- Elaborar i implementar un Pla de treball, conjunt i consensuat amb la Comissió social.
- Detectar situacions d'absentisme a partir del treball conjunt amb d'altres serveis (p.ex., cossos policials) o amb observació al carrer.
- Derivar la situació cap a serveis especialitzats o la Fiscalia de Menors amb l'elaboració dels informes necessaris.
- Coordinació amb els serveis externs al centre que intervenen en el cas (Serveis Socials, Policia Local, Mossos d'Esquadra, CSMIJ, EAIA...).
- Formar part de la Comissió tècnica d'absentisme escolar.

Dinamitzadora cultural magribina

- Assistir a les reunions de pares i mares amb el professorat per a la traducció i interpretació.
- Contactar o visitar a les famílies per avisar quan l'escola ja ho ha notificat.
- Intervenir més concretament quan hi ha problemes de comunicació entre l'escola i la família, o mal comportament de l'alumne.
- Traducció de cartes, documents, activitats, assessoraments a l'equip de mestres de les principals claus culturals a tenir en compte per al tractament de certs aspectes (colònies, excursions, menjadors...) amb les famílies i els mateixos infants.
- Col·laborar amb els Serveis Socials Bàsics en les entrevistes, traduint les converses entre el professional i l'usuari.
- Ajudar a la comunicació quan, encara que no existeixi problema amb la llengua, sí que s'utilitzen diferents codis culturals que la impossibiliten.
- Derivar a altres serveis des dels SSB, com ara acompanyaments a altres serveis del mateix Ajuntament.

Dinamitzador cultural romani

- El dinamitzador social treballa prestant atenció individualitzada segons les necessitats de cada cas.
- Donar suport a la població escolar per evitar l'absentisme i el fracàs escolar.
- Donar suport a la integració escolar per garantir la cohesió social.
- Informar i oferir suport a les famílies en relació al procés d'integració social dels fills, de l'absentisme i el fracàs escolar i d'activitats extraescolars.
- Col·laborar i participar en programes de sensibilització social al barri en relació a temes que condicionen el procés d'integració social dels infants i joves (educació per a la salut, xerrades de prevenció...).
- Participar en tallers i xerrades complementàries (p.ex., tallers de pares i mares, tallers per a dones...).
- Coordinar-se amb professionals externs al centre com l'EAP, Serveis Socials, etc.

4- DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ

- Donar suport al protocol d'absentisme.
- Realitzar puntualment entrevistes amb famílies que, per diferents motius, tinguin una vinculació directa abans de derivar-les a Serveis Socials.
- Coordinar el Projecte de prevenció de l'absentisme de la ciutat.
- Formar part de la Comissió tècnica de l'absentisme escolar.

Tècnica de prevenció de l'absentisme

- Detectar i identificar els estudiants que tenen dificultats per seguir un procés d'escolarització normalitzat i el seu absentisme és lleu.
- Identificar els factors i causes pels quals els alumnes no assisteixen a l'escola/institut en determinats moments.
- Dissenyar un pla de treball conjunt per a tots els professionals que hi intervenen. Coordinar les intervencions i els sistemes de treball dels diferents agents i professionals i optimitzar els recursos existents.
- Dissenyar i posar en funcionament estratègies i recursos per a l'atenció als infants i joves absentistes que permetin el seu retorn positiu a l'escola
- Prevenir la formació d'alumnes absentistes crònics començant per treballar amb aquells alumnes que són recuperables
- Conscienciar a les famílies sobre la importància que té que els seus fills/lles assisteixin a classe i explicar les conseqüències que se'n deriven de no fer-ho.
- Motivar als alumnes a anar enriquint el seu futur professional
- Transmetre valors com la responsabilitat i la confiança
- Mostrar l'assistència a classe no només com una obligació, sinó com un deure que no s'hauria de desaproveitar.
(Veure Projecte de prevenció de l'absentisme)

5- POLICIA LOCAL

- Detecta els alumnes que, en horari lectiu, són al carrer.
- La policia acompanya al menor al centre educatiu corresponent.
- Acompanyar a l'alumne al domicili familiar si es troba privat d'assistència al centre.
- Passar informe d'actuació als departaments de Serveis Socials i d'Educació de l'Ajuntament.
- Fer arribar a les famílies dels menors absentistes crònics la citació d'absentisme que elaboren els serveis socials perquè les famílies la signin.
- Participar, quan es consideri necessari, en reunions de tractament de l'absentisme en el centre educatiu i els serveis socials i col·laborar en el pla d'actuació establert.

6- MOSSOS D'ESQUADRA

- En els casos de menors absentistes detectats pels Mossos d'Esquadra, es dona coneixement dels fets a la Policia Local perquè faci les gestions oportunes, ja que té la competència.
- L'Oficina de Relacions amb la Comunitat (ORC) i el Grup de Proximitat mantenen contacte periòdic amb els centres docents i realitzen xerrades informatives als joves, i també a mares i pares, sobre temàtiques diverses com la prevenció davant de les drogues, situacions de risc, Internet segura, conductes discriminatòries...
- Serveis de prevenció en escoles que tenen com objectiu garantir la convivència en l'espai públic i evitar certes conductes incíviques o de risc com el consum d'estupefaents o baralles a les entrades i sortides.

7- FAMÍLIES

- Comprometre's a participar activament en la solució de la situació d'absentisme: assistència a les entrevistes, compliment dels acords en el Pla de treball.
- Signar la carta de compromís educatiu.

8- INSPECCIÓ D'EDUCACIÓ

- Impulsar les actuacions en tots els nivells d'intervenció i supervisió i/o intervenir en els casos a nivell de centre i individualment.
- Vetllar perquè els centres educatius duguin a terme el seguiment i control de l'absentisme escolar.
- Estar informada dels casos d'absentisme reincent i dels tràmits i seguiment realitzats.
- Vetllar, en el marc de les seves funcions, per a la correcta aplicació del pla.

9- EAIA

- Recepció dels casos d'alt risc social que els deriven els serveis socials d'atenció primària, les instàncies judicials o la pròpia Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA).
- Diagnosticar i valorar els menors i les famílies en situació de risc social des de la triple vessant del treball social, la pedagogia i la psicologia.
- Emetre les propostes tècniques i administratives que vagin més en benefici dels menors.
- Elaborar plans de millora per al menor i la seva família.
- Fer seguiment del menor i de la seva família un cop aplicada la mesura: atenció del menor en el nucli d'origen o en un recurs institucional o familiar (família extensa o aliena).
- Coordinar amb altres equips i serveis que n'intervenien.
- Assessorar i col·laborar amb els serveis socials d'atenció primària en matèria d'infància i adolescència en risc social.
- En els casos d'absentisme l'EAIA, a l'espai d'assessorament, dóna suport als professionals de l'atenció primària per ajudar a valorar i detectar aquells casos en què, a més de l'absentisme, es donen un conjunt d'indicadors que impliquen una situació de desemparament o de risc de desemparament.

PROTOCOL DE REINCORPORACIÓ D'ALUMNES AMB ABSENTISME GREU

Presentem un model de protocol de reincorporació de l'alumne absentista després d'un període de temps sense assistir al centre educatiu. Cada centre podrà adaptar aquest Protocol segons les seves necessitats. Es considera una **eina bàsica** per assolir amb èxit l'acollida al centre de l'alumne absentista.

Després d'un llarg període de temps sense assistir a l'escola, els nois i noies fan una reincorporació al centre educatiu. No és fàcil ni per a ells ni per al professorat. Cal incloure unes mesures complementàries que ens ajudin a tots. S'ha de tenir present:

a	L'important és TORNAR. L'equip docent ha de VALORAR que l'alumne es reincorpori. És un pas, és el principi del possible canvi. (Equip docent)
b	L'alumne ha perdut el fil dels aprenentatges. Això és un fet, i necessitarà temps per recuperar hàbits. El temps variarà en cada cas, però sempre tindrem present un període d'adaptació. Tot l'equip docent n'és responsable. (Equip docent)
c	El tutor, havent rebut informació de l'equip de professors, veurà si té els recursos per atendre aquest alumne amb les mesures de què disposa per atendre la diversitat. Si no, passarà el cas a la CAD perquè s'estudïin noves mesures. (Tutor, CAD)
d	En els factors que incidien en l'absentisme caldrà exercir-ne un control. Si es mantenen, l'alumne recaurà. Si s'intervé en aquests factors, és possible mantenir el canvi. (Equip Psicopedagògic)
e	Si cal, es demanarà ajuda a agents externs. (Comissió Social, CSMIJ...)

SEQÜENCIACIÓ

Altres accions:

1a setmana	2a setmana	3a setmana	4a setmana
Intervé la tècnica del Pla de prevenció de l'absentisme des de la tornada, cada setmana.	Es prioritza el fet d'aconseguir tots els materials necessaris. Es comencen a demanar, de manera progressiva, deures i treballs.	Es poden començar a fer controls orals o escrits , en la mesura que s'hagi decidit. Si cal fer-los amb els llibres al costat, es fa, ja que, segurament, no ha estat present durant el treball de la unitat didàctica complet	Valoració , per part del tutor, de la reincorporació i adaptació de l'alumne. Retorn de la informació a tots els agents implicats, a l'alumne i la seva família.

Per fer una memòria anual del pla integral d'absentisme escolar, seria necessari recollir trimestralment, per part de tots els centres educatius, un seguit de dades i passar-les a la comissió tècnica d'absentisme escolar. Amb aquestes dades es realitzarà una memòria anual per analitzar i treballar l'absentisme escolar del municipi.

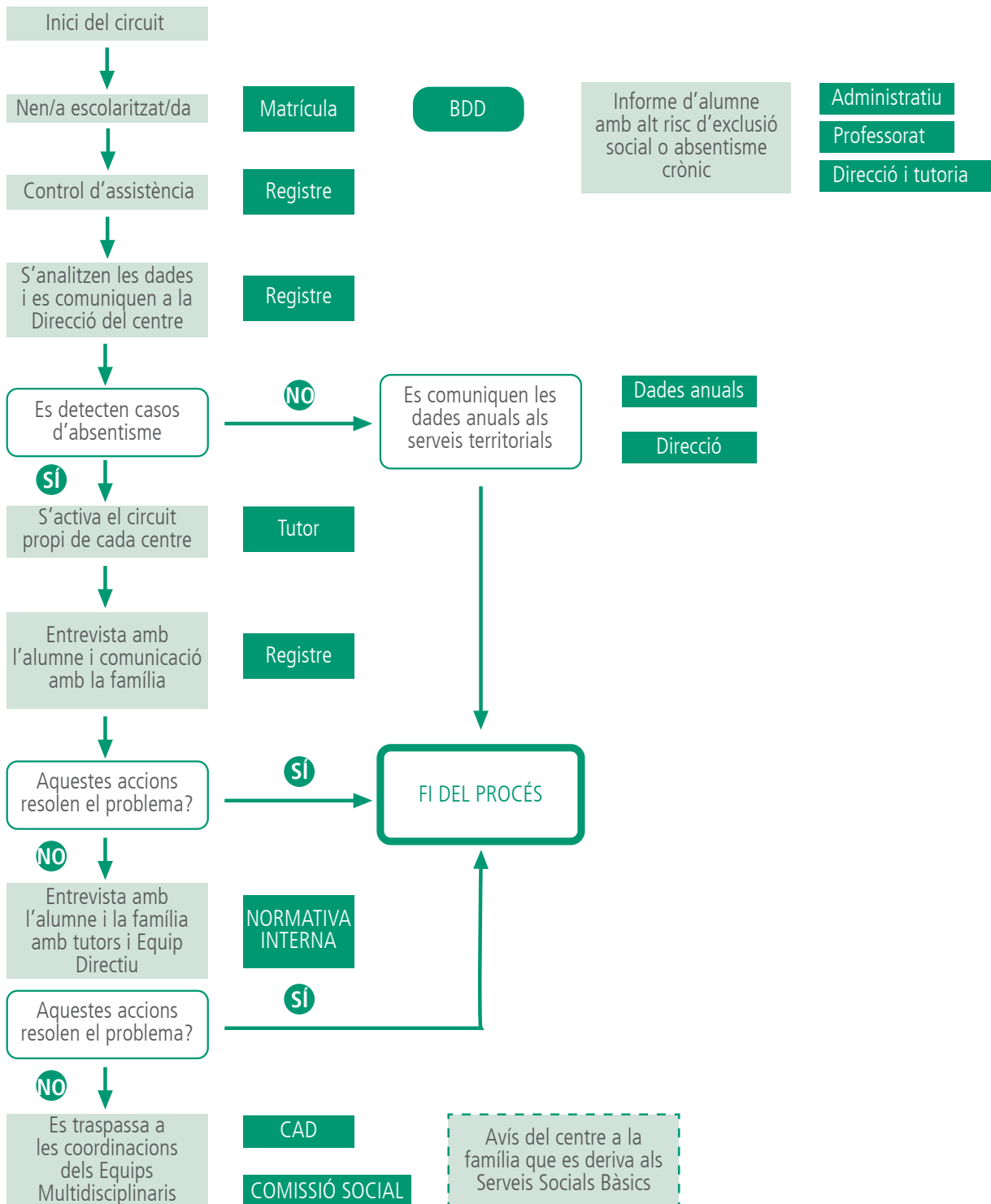
El seguiment i avaluació dels objectius i de les accions es valorarà anualment per la Comissió d'absentisme de Viladecans per mantenir una avaluació compartida amb un grau de consens, participació i implicació dels diferents agents educatius del territori.

INDICADOR	RESPOSTA
Tipologia d'absentisme:	
Nombre de casos de retard	
Nombre de casos de absències superiors al 5 %	
Nombre de casos de absències superiors al 25 %	
Nombre de casos amb 100 % de faltes d'assistència	
Nombre de casos d'absentisme intermitent	
Nombre de casos d'alumnat il·localitzable	
Cursos en que més es dóna aquesta eventualitat	
En quin curs és més fàcil la reconducció	
Si es dóna més en nois o noies dins del projecte de prevenció de l'absentisme	
Quin ha estat el grau d'adaptació dels alumnes en el moment del retorn	
Mesures complementàries que han fet falta per pal·liar l'absentisme	
Nombre de casos derivats a la Comissió local d'absentisme escolar	
Nombre de casos derivats a l'EAIA i Fiscalia de Menors	

CIRCUIT D'INTERVENCIÓ DELS CENTRES EDUCATIUS

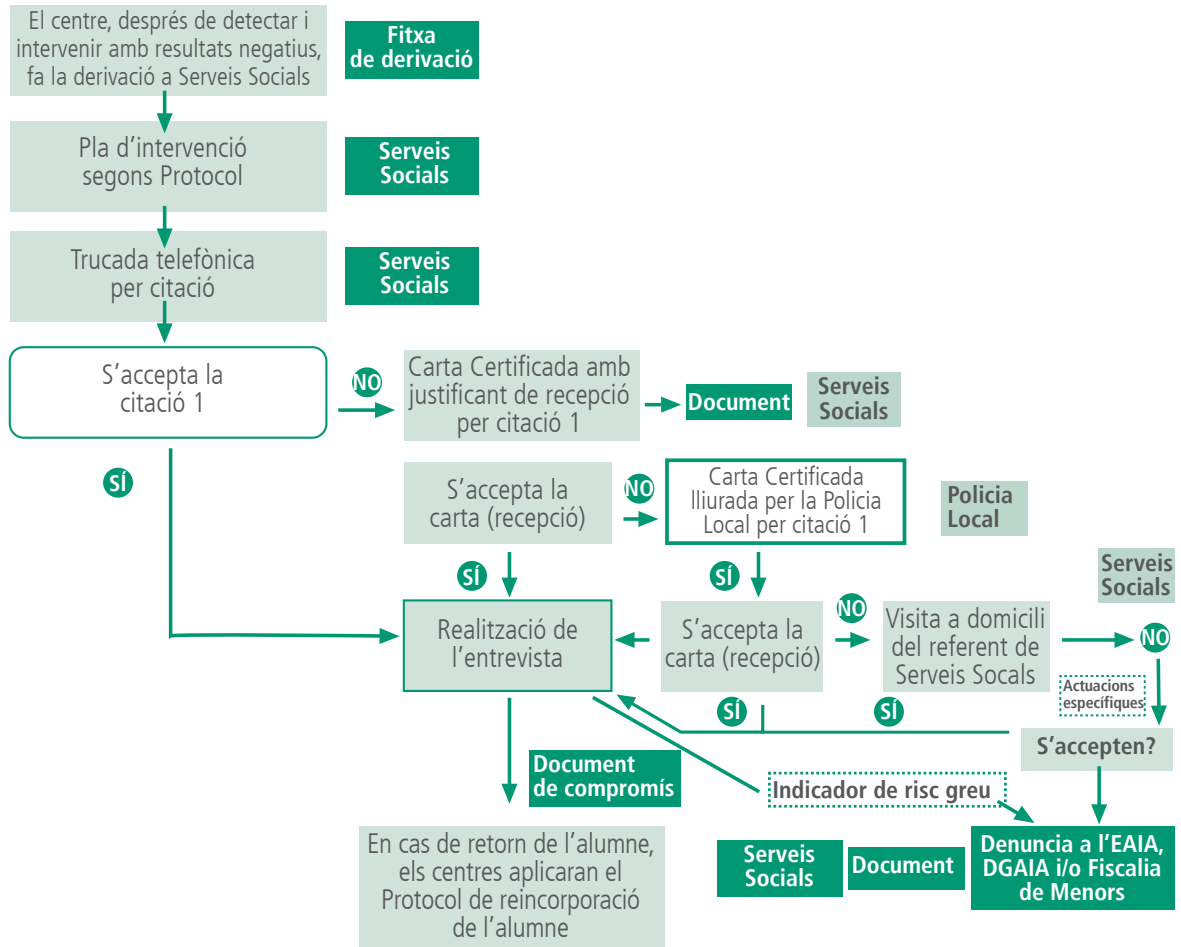
10

DIAGRAMA DE FLUX DEL CENTRE EDUCATIU

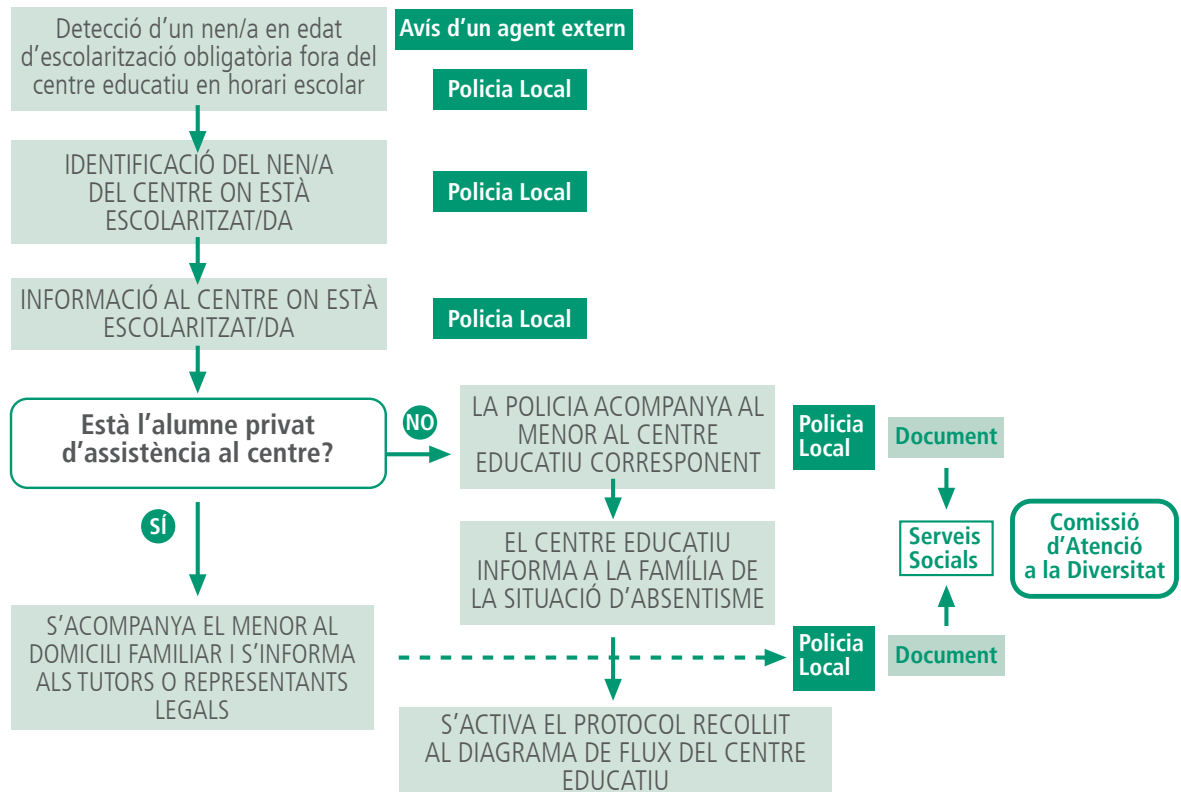

DIAGRAMA DE FLUX D'ATENCIÓ SOCIAL

DIAGRAMA DE FLUX DE LA POLICIA LOCAL

BDD

Base de dades

CAD

Comissió d'Atenció a la Diversitat

CSMIJ

Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil

DGAIA

Direcció General d'Atenció a l'Infància i l'Adolescència

EAIA

Equip d'Atenció a l'Infància i l'Adolescència

EAP

Equip d'Assessorament Psicopedagògic

ESO

Educació Secundària Obligatòria

NNUU

Nacions Unides

ORC

Oficina de Relacions amb la Comunitat

PEC

Projecte Educatiu de Ciutat

SSB

Serveis Socials Bàsics

TIS

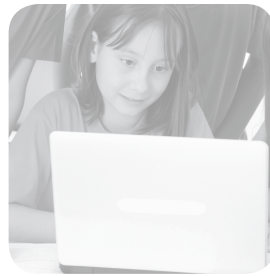
Tècnic d'Integració Social

SIEI

Suport Intensiu Educatiu per l'Inclusió

Pla de suport a
l'ESCOLARITZACIÓ
i PREVENCIÓ
de l'ABSENTISME
a Viladecans

Més informació:

Departament d'Educació de l'Ajuntament de Viladecans
educacio@viladecans.cat